



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 168/2022-52

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Straku a sudcov Roberta Šorla (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou JUDr. Luciou Filipkovou, Sládkovičova 26, Banská Bystrica, proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 13Co/318/2017 z 29. januára 2017 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 3Cdo/60/2020 z 29. júla 2021 takto

### **r o z h o d o l :**

Ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e .**

### **O d ô v o d n e n i e :**

#### **I.**

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 7. decembra 2021 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutiami všeobecných súdov v civilnom spore, ktoré žiada zrušiť s tým, že vec sa vráti krajskému súdu na ďalšie konanie.

#### **II.**

2. Sťažovateľ sa ako žalobca žalobou z marca 2013 domáhal proti žalovanému zaplatať 2 917,07 eur. Tvrdil, že so žalovaným boli podielovými spoluvlastníkmi rodinného domu s hospodárskou budovou a s pozemkami, ktoré v roku 2011 predali za 82 985 eur, pričom on v rokoch 1985 až 2008 tieto nehnuteľnosti užíval a do stavieb vynaložil investície na údržbu a opravu, o ktorých nebol dohodnutý so žalovaným, ktorý sa na nich finančne nepodieľal, keďže nehnuteľnosti neužíval. Znaleckým posudkom z roku 2011, ktorý bol vypracovaný na základe požiadavky tretej osoby pre účely uzavretia záložnej zmluvy, bola hodnota nehnuteľností určená na 88 900 eur. V súvislosti s uplatnením si svojho nároku si sťažovateľ dal vypracovať znalecký

posudok, ktorý vychádzal z posudku z roku 2011 a zo súpisu investícií, ktoré mal sťažovateľ vynaložiť na stavby. Znalec posudok spracoval tak, že investície sťažovateľa zapracoval do ohodnotenia stavieb z posudku z roku 2011 a dospel k záveru, že hodnota nehnuteľností po zohľadnení týchto investícií k 26. júnu 2011 nebola 88 900 eur, ale 96 400 eur. Znalec následne zohľadnil to, že kúpna cena v roku 2011 nebola 88 900 eur, ale len 82 985 eur, a preto zhodnotenie nehnuteľností nepredstavuje 7 500 eur, ale len 7 000,98 eur, z čoho na spoluvlastnícky podiel žalovaného 5/12 pripadá 2 917,07 eur.

3. Okresný súd žalobu zamietol, čo odôvodnil tak, že vo veci nejde o spor o náhradu nevyhnutných nákladov ani o náhradu bežných nákladov, ale o zhodnotenie spoluvlastníckeho podielu, no sťažovateľ zvolil nesprávnu metodiku výpočtu zhodnotenia. Okresný súd uviedol, že v roku 2011 bola znaleckým posudkom stanovená hodnota nehnuteľností vrátane hodnoty investícií sťažovateľa a sťažovateľ následne k takejto hodnote novým znaleckým posudkom z roku 2013 druhýkrát pripočítal jeho investície. Takýto postup okresný súd považoval za nesprávny.

4. Sťažovateľ k tomuto odôvodneniu okresného súdu v odvolaní uviedol, že okresný súd nedostatočne vyhodnotil posudok z roku 2013, a to zjednodušenou úvahou o tom, že k hodnote zistenej posudkom z roku 2011 boli posudkom z roku 2013 pripočítané jeho investície, no opomenul, že v posudku z roku 2013 bolo uvedené, že nebyť investícií sťažovateľa, bola by hodnota predávaných nehnuteľností nižšia o 7 000,98 eur. Na odvolanie sťažovateľa bol rozsudok okresného súdu ústavnou sťažnosťou namietaným rozsudkom krajského súdu potvrdený. Podľa krajského súdu mal sťažovateľ v konaní preukázať rozdiel medzi hodnotou nehnuteľností v čase pred investíciami a ich hodnotu pri ich predaji v roku 2011. Podľa krajského súdu posudok z roku 2013 však toto zhodnotenie nevyčísluje.

5. Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie podľa § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Vady zmätočnosti podľa sťažovateľa spočívali v postupe okresného súdu vrátane nesprávneho hodnotenia dôkazov, neumožnenia mu vyjadriť sa k obsahu listiny oboznámenej až bezprostredne pred rozhodnutím a v nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia krajského súdu, v rámci ktorého nedošlo k vysporiadaniu sa s jeho podstatnými námietkami, týkajúcimi sa predovšetkým tých listinných dôkazov, ktoré podľa jeho názoru dostatočne preukazujú opodstatnenosť uplatneného nároku. Najvyšší súd dovolanie sťažovateľa ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením odmietol. K prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP uviedol, že žalovaná suma nepresahuje desaťnásobok minimálnej mzdy, a preto v zmysle § 422 ods. 1 CSP v spojení s § 421 ods. 1 písm. a) CSP nie je dovolanie prípustné. K dôvodom dovolania podľa § 420 písm. f) CSP uviedol, že rozsudok krajského súdu nemá vadu zmätočnosti iba z toho dôvodu, že krajský súd nevykonal všetky navrhované dôkazy, pretože posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania je vecou súdu, a nie strán sporu, a pokiaľ súd vykonal iné dôkazy na zistenie rozhodujúcich skutočností, nemožno to považovať za procesnú vadu konania. Rovnako ani nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je považované za vadu zmätočnosti, ktorá by zakladala prípustnosť dovolania.

### III.

6. Sťažovateľ namieta, že krajský súd sa vôbec nevyjadril k jeho námietkam, keď v posudku z roku 2011 je uvedené, že na rodinnom dome boli vykonané investície. Zastáva názor, že výpočet

rozdielu medzi cenou spoluvlastníckeho podielu pred investíciou a po jej vynaložení v posudku z roku 2013 je správny a okresný i krajský súd sa vôbec nezaoberali ďalšou časťou posudku, kde znalec stanovil hodnotu rozdielu zhodnotenia podielu žalovaného po zohľadnení skutočnej kúpnej ceny. Podľa sťažovateľa je postup všeobecných súdov poznačený logickým omylom. Sťažovateľ zastáva taktiež názor, že najvyšší súd sa v napadnutom rozhodnutí obmedzil na všeobecnú argumentáciu, väčšinu sťažovateľom namietaných skutočností vôbec nevyhodnotil a považuje ho za reštriktívne a takisto porušujúce jeho práva. Sťažovateľ argumentuje, že všeobecné súdy nevyhodnotili dôkazy, ktoré boli pre rozhodnutie vo veci samej relevantné a spôsobilé priniesť pre rozhodovanie súdu podstatné skutočnosti. Konštatovania najvyššieho súdu považuje za nedostatočné, nesprávne a majúce prvky arbitrárnosti.

7. Krajský súd k ústavnej sťažnosti uviedol, že sa nestotožňuje s tvrdením sťažovateľa o porušení jeho práv, pretože odôvodnenie jeho rozhodnutia obsahuje všetky zákonné náležitosti. Krajský súd považoval rozhodnutie okresného súdu za správne, preto nedoplnil dokazovanie, keďže sťažovateľ v odvolaní neuviedol žiadne novoty. Krajský súd uviedol, že sa stotožnil s okresným súdom, že v znaleckom posudku z roku 2013 boli nesprávne opätovne pričítané investície.

8. Najvyšší súd k ústavnej sťažnosti uviedol, že v uznesení dostatočne vysvetlil, prečo sťažovateľom namietané pochybenia neboli porušením jeho práva na spravodlivý proces, ktoré by mu mohli privodiť priaznivejšie rozhodnutie vo veci, a prečo bolo neprípustné dovolanie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci.

9. Sťažovateľom v spore na všeobecných súdoch žalovaný ako zúčastnená osoba k ústavnej sťažnosti uviedol, že okresný súd rozhodol správne a s týmto rozhodnutím sa stotožnil nielen krajský súd, ale aj najvyšší súd. Z pohľadu žalovaného sťažovateľ opakovane uvádza tú istú argumentáciu, ku ktorej sa už vyjadrili všeobecné súdy. K samotným znaleckým posudkom a výpočtu investícií uviedol, že všetky investície sťažovateľa realizované v rokoch 1985 až 2008 už boli zahrnuté v hodnote nehnuteľností v znaleckom posudku z roku 2011.

#### IV.

10. Ústavný súd nevykladá iné ako ústavné zákony, a preto musí preskúmať len to, či sa tieto zákony nevyložili spôsobom, ktorý je svojvoľný alebo ústavne neudržateľný pre zjavné pochybenia alebo omyly v posudzovaní obsahu takýchto právnych úprav (II. ÚS 348/08). Ústavný súd za protiústavné považuje tie rozhodnutia, odôvodnenie ktorých je úplne odchylné od veci samej alebo extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (I. ÚS 301/06). Rovnako o takýto stav ide aj vtedy, ak závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, by zásadne popreli účel a význam zákonného predpisu (I. ÚS 88/07). Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva, že rozhodnutie vnútroštátneho súdu možno považovať za svojvoľné a také, ktoré narúša spravodlivosť konania, iba v prípade, ak sú v ňom vyjadrené dôvody založené na zjavnej skutkovej alebo právnej chybe vnútroštátneho súdu, dôsledkom čoho došlo k odopretiu spravodlivosti (Moreira Ferreira, bod 85; Navalnyy a Ofitserov proti Rusku z 23. 2. 2016, sťažnosti č. 46632/13 a č. 28671/14, bod 119).

11. Podstata zamietnutia žaloby sťažovateľa okresným súdom s následným potvrdením tohto rozhodnutia ústavnou sťažnosťou namietaným rozhodnutím krajského súdu spočíva vo formulácii hmotnoprávneho východiska o tom, ako sa určuje nárok zo zhodnotenia už zhotovenej stavby

následnými stavebnými investíciami jedného zo spoluvlastníkov. Z rozhodnutí okresného a krajského súdu v ich vzájomnej súvislosti vyplýva sťažovateľom nespochybné hmotnoprávne východisko o tom, že výška nároku sa určuje rozdielom medzi hodnotou stavby pri zohľadnení investícií na strane jednej a hodnotou stavby v stave, ak by investície neboli vynaložené. Z toho plynie rovnako sťažovateľom nespochybná procesnoprávna požiadavka vzťahujúca sa na povinnosť tvrdiť a dokazovať rozhodné skutočnosti, keď osoba domáhajúca sa nároku musí tvrdiť a preukazovať konkrétnu hodnotu stavby v stave po vynaložení investícií a v stave, ak by takéto investície neboli vynaložené.

12. Sťažovateľ bol toho názoru, že si túto procesnú povinnosť splnil, keď predložil na jeho podnet vypracovaný znalecký posudok z roku 2013, ktorý prevzal údaj o hodnote nehnuteľností z iného znaleckého posudku z roku 2011, ktorý bol vypracovaný pre tretiu osobu na iné účely. Sťažovateľ vo svojej argumentácii nadväzoval na znalecký posudok, no nielen on, ale ani autor znaleckého posudku z roku 2013 sa vôbec nevysporiadali s tým, že ohodnotenie stavieb z roku 2011 vychádzalo z ich stavu v čase, keď už všetky investície sťažovateľa boli na stavby vynaložené. Okresný súd tento nedostatok vyhodnotil ako voľbu nesprávnej metodiky výpočtu zhodnotenia. K tomu krajský súd dodal, že sťažovateľ mal preukázať rozdiel medzi hodnotou nehnuteľností v čase pred investíciami a ich hodnoty pri ich predaji v roku 2011.

13. Takýto záver rozhodnutí okresného a krajského súdu nemožno považovať za zjavne nesprávny, keďže oba posudky stavby ohodnocovali v stave po vynaložení investícií. Už znalecký posudok z roku 2011 smeroval k zisteniu hodnoty nehnuteľností v stave po vynaložení investícií. Z toho preto možno rozumne dospieť k záveru, že ohodnotenie nehnuteľností zodpovedalo stavu aj s investíciami sťažovateľa. Následné ohodnotenie v posudku sťažovateľa z roku 2013 bolo výsledkom ekonomicky celkom nelogickej úvahy, keď do ohodnotenia z roku 2011 bolo zasiahnuté znalcom, a ani sťažovateľom bližšie nezdôvodneným započítaním investícií, čo viedlo k navýšeniu hodnoty nehnuteľnosti v ich rovnakom stave, teda po zohľadnení investícií sťažovateľa z 88 900 eur v znaleckom posudku z roku 2011 na 96 400 eur v znaleckom posudku z roku 2013. Správny prístup by však mal byť nevyhnutne opačný, teda sťažovateľ, ktorý vychádzal zo správnosti ohodnotenia z roku 2011, mal tvrdiť a preukázať, že ak by nebolo jeho investícií, tak by hodnota nehnuteľností v roku 2011 nebola vyššia, ale nižšia ako v roku 2011 určených 88 900 eur. Rozhodujúci argument okresného a krajského súdu preto vychádzal z toho, že sťažovateľ netvrdil a ani nepreukázal hodnotu stavieb v stave bez jeho investícií tak, aby bolo možné určiť rozdiel medzi oboma hodnotami. Takýto prístup k tvrdeniam sťažovateľa, ktoré boli naviazané na zjavne nelogický prístup v ňom predloženom znaleckom posudku, však nemožno považovať za svojvoľný alebo ústavne neudržateľný pre zjavné pochybenia alebo omyly či už v otázke skutkovej alebo v otázke právneho posúdenia. Omyl nebol obsiahnutý v hodnotení súdu, ale v znaleckom posudku predloženom sťažovateľom a v naň naviazaných skutkových tvrdeniach sťažovateľa, v ktorých nebol obsiahnutý údaj o tom, aká by bola hodnota podielu žalovaného, ak by nebolo investícií sťažovateľa.

14. V tejto súvislosti neobstoja ani námietky sťažovateľa k tomu, že krajský súd nevykonal ním navrhované dôkazy. Ak by všeobecný súd nevykonal dôkaz navrhovaný stranou konania, hoci tento by mal preukazovať rozhodnú skutkovú okolnosť, znamenalo by to porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (II. ÚS 168/2019). V okolnostiach posudzovanej veci však o takýto prípad nejde. Krajský súd jasne a zrozumiteľne uviedol, čo bolo dôvodom zamietnutia

žaloby sťažovateľa. Popritom uviedol rozhodujúcu úvahu, ktorá viedla k zamietnutiu žaloby a ktorá vychádzala zo sťažovateľom predloženého znaleckého posudku. Sťažovateľ napokon namietol nedostatočné zdôvodnenie rozsudku krajského súdu. K tomu možno zopakovať, že z odôvodnení rozsudkov okresného a krajského súdu vyplýva jasná a zrozumiteľná úvaha o tom, čo bolo dôvodom zamietnutia žaloby. Odôvodnenie rozsudku krajského súdu spĺňa kritériá kladené na základným právom na súdnu ochranu a právom na spravodlivé súdne konanie.

15. Čo sa týka napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu, z hľadiska ústavného posúdenia treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať si prípustnosť dovolania a vychádzať z toho, že v prvom rade je vecou najvyššieho súdu určovať si koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd. Z ústavného hľadiska je podmienkou, aby takáto interpretácia nebola svojvoľná, ale aby bola čo najústálenejšia, a teda súladná s právom na súdnu ochranu (II. ÚS 398/08, II. ÚS 65/2010). Reálne uplatnenie základného práva na súdnu ochranu predpokladá, že účastníkovi súdneho konania sa súdna ochrana poskytne v zákonom predpokladanej kvalite, pričom výklad a používanie príslušných zákonných ustanovení musí v celom rozsahu rešpektovať základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (II. ÚS 249/2011, IV. ÚS 295/2012).

16. Podstatou dovolania sťažovateľa bola námietka vady zmätočnosti spočívajúca v nesprávnom postupe okresného súdu vrátane nesprávneho hodnotenia dôkazov, v nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia krajského súdu a tiež to, že rozhodnutie krajského súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení. Z obsahu namietaného uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, že najvyšší súd sa jednotlivo vyjadril ku obom dovolacím dôvodom a v podstatnom vysvetlil a odôvodnil, prečo dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP, rovnako ani podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP nie je prípustné. Uznesenie najvyššieho súdu obsahuje dostatok dôvodov, z ktorých nemožno dospieť k záveru, že rozhodnutie je svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené. Argumentácia sťažovateľa, ktorú uplatnil v ústavnej sťažnosti a ktorá je v zásade pokračovaním jeho argumentácie, ktorú uviedol či už v odvolaní alebo v dovolaní, nie je spôsobilá spochybniť ústavnú udržateľnosť záverov uznesenia najvyššieho súdu. Tak ako v konaní o ústavnej sťažnosti na základe rovnakých argumentov sťažovateľa nebolo zistené porušenie jeho základných práv rozsudkom krajského súdu, nebol dôvod na to, aby najvyšší súd dospel k záveru, že dovolanie sťažovateľa je prípustné z dôvodov podľa § 420 písm. f) CSP. Argumentácia najvyššieho súdu je dostatočná, jasná a zrozumiteľná, pričom je založená na právnych záveroch, ktoré majú oporu v zákone.

17. Nemožno dospieť k záveru, že by či už rozhodnutím krajského alebo najvyššieho súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy alebo obsahovo zhodného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavná sťažnosť proti obom rozhodnutiam všeobecných súdov je nedôvodná, a preto jej nebolo vyhovené.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

**V Košiciach 26. mája 2022**

**Peter Straka**  
**predseda senátu**